

RAHUTEGIJA

NR 15
JUNNI 2010

“Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.” (Mt 5:9)

Lauluga läbi Soome

Käesoleval aastal tähistab Nõo kiriku meesansambel oma 20. tegevusaastat. Selle aja paljude ettevõtmiste kõrval on meesansambli elus olnud tähtis koht välisreisidel. Alljärgnevalt üks reisikiri ansambli (ja ka mitme selle liikme!) esimeselt välisreisilt, mis viis Soome. Muljeid vahendab meesansambli bass Laurits Leedjärv.

1990. aasta kevadel hakkasime Nõo kiriku juures koos mõne sõbra ja mõttekaaslasega laulma meesansamblina. Saime hääled enda arvates üsna kenasti kokku kõlama ja kui Eestis oli juba mitmes kohas lauldud, pöördus pilk ikka jälle Soome poole. Elva linnal oli oma sõpruspaik Perniö. Nõo vald hakkas arendama suhteid Liminka vallaga Oulu kandist. Sinna oli tööle läinud ka üks meie sõber Ahti. Minul oli kontaktpunkt Helsingis. Äkki õnnestub kõik need niidid kokku põimida ja võtta ette kontsertreis Soome? Ja mitte ainult päevaks-paariks Helsingisse, vaid vähemalt Ouluni välja! Kuigi idee tundus esialgu utoopiline, hakkasime siiski tegutsema selle realiseerimise nimel. Igaüks võttis oma tuttavatega kontakti.

Esialgu kavatsesime otsida mikrobusi, millega 7–8 inimest saaksid mööda Soomet ringi sõita — lootuses, et bensiiniraha teenime lauluga ja magada-süüa saame kodudes. Sobivat bussi siiski ei õnnestunud leida ja nii said sõiduvahendeiks kaks Lada-autot, mida tollal rohkem Žigulideks kutsuti. Kui see kellelegi midagi ütleb, siis üks oli mudel 2104 ja teine 2105. Aga enne, kui sai hakata laevale asuma, tuli ju hankida viisad! Üks asi, mis minul esimeste Soome-reiside puhul „nautimata” jäi, oli tundide- ja päevadepikkune järjekorratamine Tallinnas Liivalaia tänaval Soome saatkonna juures. Ei mäletagi päris täpselt, aga küllap oli meie ansambli kõige sügavam bass Ingmar see, kes oma pereleikmete abiga meie kõigi viisa-asjad korda ajas. Suur tänu selle eest! Igatahes oli meil kõigil õigel ajal viisa olemas. Aga kus? Nõukogude Liidu välispassis — dokumendis, mille väljaandja oli juba 1991. aasta jõulude ajal hingusele läinud. Jah, selline kummaline aeg oli: kasutati nõukogude rublasid ja nõukogude passe. Eesti Vabariigi passid ilmusid välja alles 1992. aasta suvel, pärast Eesti krooni.

Niisiis, minu esimene tõeline välisreis algas 26. märtsil 1992, taskus olematu riigi pass ja raha. Et laev — Linda I ehk Corbiere — väljus kell 8 hommikul, olime juba eelmisel õhtul Tallinna tulnud ja igaüks sobiliku ööbimiskoha leidnud. Tallinna sadamas küsisid tollimehed muheldes, kui palju meil ka viina kaasas on. Vastasime — ausalt — üks või kaks pudelit, nii nagu kellelgi oli. Meresõit läks rahulikult, kuigi tuul laeva pisut loksutas. Soome toll uuris igaühe kottide sisu, aga rohkem kui viinapudelid näisid neid huvitavat kanistrid autode pakiruumis. Saime esimese kapitalistliku õppetunni — bensiini tohib sisse tuua ainult niipalju, kui auto paaki mahub. Ülejäänud eest tuleb tasuda aktsiisi ja mida iganes veel. Kui õigesti mäletan, siis läks 40 liitrit kaasavõetud autokütust maksma 108 soome marka. Selle tasumise järel olimegi vabaduses, ihaldatud Soomes...

Varakevadine Helsingi: veidi porine, kohati tolmune; trammid — teistsugused kui Tallinnas, kuid ei midagi erilist; autod — ega Eestis tollal veel kuigi palju lääne autosid ei näinud, aga siiski ei suutnud Helsingi sellest aspektist rabada. Ja muidugi inimesed — täiesti normaalsed soomlased, keda olime juba Tallinnas ja mujalgi Eestis harjunud nägema. Kas siis ei olnudki mingit erilist ülevat tunnet? Kas Soome millegagi üllatada ei suutnud? Olen seda hiljemgi mitmesse palju eksoteilisemasse riiki esmakordselt saabudes kogenud, et esimene mulje ei olegi nii vapustav, et inimesed ja ümbrus on ikka mingitpidi kodumaa sarnased. Alles mõne aja pärast, kohaliku elu rohkem nähes, hakkad ka erinevusi paremini tajuma. Ärgu seda võetagu mingi kurtmisena või pettumusena, lihtsalt minu välismaakogemused on sellised.

Artikkel Nõo kiriku meesansamblist Liminka piirkonna lehes „Rantalakeus” 01.04.1992.

Lauluga läbi Soome

Algus vt lk 1

Meil oli Helsingi sadamas vastas Hakavuore koguduse pastor Matti Selin, kellega olin eelmisel aastal Jöeläntmes tutvunud. Ta juhatas meid läbi selle-sama varakevadise Helsingi oma moodsasse kirikusse Pohjois-Haagas. Muidugi võiks sedagi juba eriliseks elamuseks pidada. Olin kuulnud, et Soomes ja mujalgi on kirikud soojad, seal on rohkesti abiruume, isegi kohvikud, garderoobid, duširuumid ja muud huvitavat, aga polnud ühtegi sellist kirikut näinud. Nüüd pandigi meid istuma avarasse söögisaali ja suurte plastkarpidega toodi ette soe lõuna. Pärast väikest ringkäiku ja jutuaajamist oli aeg hääled lahti laulda, et õhtuseks kontserdiks valmis olla. Eks igaüks meie ansamblist püüdis anda oma osa reisi ettevalmistamisse ja õnnestumisse. Mina arvasin ennast nii hästi soome keelt oskavat — lisaks lapsepõlve raadiotreeningule olin iseseisvalt natuke grammatikat ja sõnastikke uurinud — et üritasin meie laulude sõnad soome keeled tõlkida ja neid siis Soome-esinemistel enne igat laulu ette kanda. Õnneks oli nüüd siin ees sõber Arvo Aho, kes oskas ka eesti keelt, ja nii saime tõlkeid veel lihvida. Kontsert läks kenasti, kuulajaid oli rohkesti ja kogutud annetused andsidki kokku juba suurema osa kogu reisi bensiinirahast.

Edasi viis teekond Helsingist lääne poole, nüüd muidugi juba oma autodega. Järgmine sihtkoht oli Perniö, Elva sõpruslinn, kus olid ootamas mitmed Ingmari ja Agnese tuttavad. Helsingi-Turku teelt tuli Salos vasakule, *etelässe*, pöörata ja peagi me kohal olime. Reis oli kavandatud nii, et Perniös peatume ka teist korda, pärast Põhja-Soomest naasmist. Esimene peatus piirdus vaid kontserdiga gümnaasiumi sööklas ja mõne õhtuse õllega Ingmari sõprade juures. Laupäeval, 28. märtsil alustasime üsna varakult sõitu, sest ees ootas tee peaaegu Oulu külje alla Liminkasse, tubli 600 kilomeetrit. Perniöst vaadates tundus loogiline olevat valida nn *rantatie* läbi Pori, Vaasa, Kokkola ja Raahes.

Nüüd hakkas ka juhtuma midagi sellist, mida võiks nimetada reisiseisakusteks. Olles umbes pool tundi sõitnud, hakkas üks meie Ladadest — see 2105, mis oli eakam — imelikult turtsuma ja lakkastama, mootori jõud jäi kuidagi väga nõrgaks. Jäime seisma. Nüüd enam ei mäleta, kumb auto eespool sõitis ja kas oli probleeme sellega, et eessõitja ei näinud teise peatumist. Aga kindel on see, et mobiiltelefone meil tollal polnud — ega olnud neid veel ka enamikul soomlastest. Igatahes varsti olime kõik koos teepervel ja uurisime õnnetu 2105 kapotalust. Autoasjatundjad, kelle hulgas oli ka esimene tenor Mati, panid õige kiiresti diagnoosi. Üks painduv torujupp, mis peaks ühendama õhupuhastit ja karburaatorit, on lihtsalt puudu. Nullilähedase temperatuuri juures andis see eriti hästi tunda ja nii see mootori jõud lihtsalt õhku haitus. Mis siis teha? Ega Soomeski Ladad tollal tundmatud polnud. Ehk kuskil remonditökojas või varuosade poes leidub sellist torujuppi. Olime üsna Turu linna lähedal ja ennea! Õige pea oligi tee ääres üks väike autotöökoda, mis kenasti ka laupäeva hommikul avatud oli. Seletasime püüdlikult, mis meil puudu on: *putkea* on vaja. Veidi morni olemisega peremees tuhnis oma varudes ja leidiski varsti täpselt sobiva jupi. Küsimusele „*Paljanko maksaa?*” kohmas ta kätt rehmates vastuseks: „*No, annapa kymppi*”. Nii rändas üks ilus sinine — kas mäletan õigesti, et Paavo Nurmi pildiga? — Soome kümnamargane meie heategija taskusse. Ja auto sõitis edasi hoopis lõbusamalt ja tõi lõpuks ka meie teise autoga sõitjad koju... aga sellest edaspidi.

Edasine sõit läks (sel päeval) viperusteta. Jõudsimme õhtuks Liminkasse, saime kokku Ahtiga, kes oli oma perega seal juba rohkem kui pool aastat elanud ja muusikaõpetajana töötanud. Ahti oli korraldanud meie majutamise peredesse, nagu see igal pool mujalgi oli. Kui seni olime Helsingis ja Perniös õibinud linnamajades (mis olid ikkagi eramajad), siis nüüd sattusime Margus, Kristijan ja mina tõelisse Soome talusse, mille perenaine Anna-Liisa mängis kohalikus rahvamuusika (*pelimanni*) ansambli. Järgmine päev oli pühapäev, mis tähendas meie kui peamiselt vaimulikke muusikat viljeleva ansambli jaoks selle reisi kõige tõsisemat tööpäeva: esinemisi mitmes kirikus. Ahti oli kõiki võõrustajaid hoiatanud, et nad meil hommikul kõhud korralikult täis söödaksid. Meie talu avaras kõõgis ootasid juba hommikul kell 8 kuumaad keedukartulid tõsise paksu lihakastmega — harjumatu tugev hommikusöök, aga läks tõesti asja ette. Esimene laulmine oli hommikul teenistusel Lumijoe kirikus. Ahti ega keegi

teine kohalikest kaasa ei tulnud, sealse *kirkkoherra*ga pidi olema kõik kokku lepitud. Kiriku leidmine probleeme ei tekitanud. Aga meie ilmumine tekitas siiski teatavat segadust. Kohalik pastor oli üsna ehmunud — Kes te olete? Mida te tahate? Lõpuks küsis peaaegu ahastuses: „*Oletteko Neuvasto Liitasta?*” Jälle see olematu riigi taak... Püüdsime selgitada, et me ei vaja mingit humanitaarabi, tahame vaid teenistusel mõne laulu laulda. Saimegi juba enam-vähem kokkuleppele ja siis ilmus välja ka päris *kirkkoherra*, kes oli meie tulekust teadlik. Selgus, et esialgu kohtusime praktikandiga, keda ei olnud ette hoiatatud ja kes polnud äkki tõesti kuulnud uudiseid Nõukogude Liidu lagunemisest — mine tea, kuidas info seal Põhja-Soomes liigub.

Edasi läks jälle rahulikult. Laulsime Liminka kirikus ja olime külalisteks dirigent Seppo Härköse kodus Kempeles. Õhtul ootas ees võib-olla reisi kõige vastutusrikkam laulmine, vähemalt kõige suurema publiku ees — Oulu Toomkirikus, kus peeti *Tuomasmessu*, selline tavalisest luterlikust jumalateenistusest erinev, rohke muusikaga ja suhteliselt vabas vormis missa. Küllap tulime toime — pärast missat pöördus meie poole üks Oulu Konservatooriumi õppejõud, kes avaldas tunnustust ja kutsus vaatama, kuidas Oulus laulmist õpetatakse. Kahjuks ei lubanud reisi tihe ajakava seda kutsu vastu võtta.

Kui esialgu plaanisime reisi Ouluni, siis ettevalmistuste käigus selgus, et on võimalik minna veelgi kaugemale. Ka Tornios, Rootsi piiril oli ees meie sõber ja tuttav Neeme — taas muusikaõpetajana. Ka temaga olid kokkulepped tehtud — jällegi ilma mobiiltelefonide abita — ja nii jätkus sõit Oulust veel põhja poole. Tornioski oli Neemel korraldatud meie majutamine kodudesse ja mitmed laulmised koolides, vanadekodudes, haiglates. Meie Margusega sattusime elama ühe edumeelse inseneri juurde, kellel oli kodus selline imeasi nagu arvuti. Muidugi polnud personaalarvuti tollal meie teadusasutustes ja mitmel pool mujalgi tundmatu asi, aga kodus küll...

Torniosist saime... elamuse, mis oleks võinud ka üpris ebameeldivalt lõppeda. Tornio on ju piirilinn, millest teisel pool Tornio jõge on juba Rootsimaa ja sealne linn — küll üsna Soome-pärase nimega Haparanda. Kaks linna elasid üsnagi ühist elu, igapäevast piirikontrolli ei olnud (aga piirivalvurid ja tollimehed siiski jälgisid liikumisi): peaaegu nagu Schengeni-aegne Valga-Valka. Tegelikult oli integreerumine veelgi suurem, mõlemas linnas kehtis mõlema riigi raha. Sellises olukorras tekkis kange kiusatus korra ka Rootsi poolele kiigata. Pidasime nõu kohalike vastuvõtjatega ja nad ütlesid, et autodega ei tasu minna, Eesti numbrimärgiga autosid niikuinii kontrollitakse, aga jalakäijate vastu ei tunne küll keegi huvi.

Ühel pärastlõunal jätsimegi autod Tornios piirilähedase kaubanduskeskuse parklasse ja hakkasime Rootsi poole jalutama. Keegi meid ei tülitanud ja ei õnnestunudki tabada, kus täpselt see piir oli. Igatahes olime varsti Rootsi Kuningriigi pinnal, vaatasime ringi Haparanda linnas, milles küll teab mis vaatamisväärsusi polnud, külastasime sealset kaubanduskeskust ja kui arvasime, et oleme küllalt (ebaseaduslikult) Rootsis olnud, asusime tagasiteele. Jalakäijate rada viis ühe silla alt läbi ja tekkis kange tahtmine selle sillaaluse akustikat proovida. Laulsime August Topmani laulu „*Vöitlusteel*” ja muidugi ka meie moto-laulu „*Mu südames on pühapäev*”, mis selle reisi ajaks oli muutunud lauluks „*Sydämessäni on sunnuntai*” — Ülo Topmani laul Anna Haava sõnadele ise oli jätkuvalt eesti keeles. Hästi kõlas! Aga olime laulnud ka piisavalt kaua selleks, et piirivalvurite valvsust äratada. Kui jõudsimme tagasi piiripunkti juurde, astusid nad oma mugavast putkast välja ja küsisid pikema sissejuhatuse: „*Kuka olette, suomalaisia tai ruotsalaisia?*” Mis jäi meil üle vastata? Valetamisega kaugele ei jõua. Pobisesime vaikselt, et ei seda ega teist, vaid hoopis virolaiset. Ametimehed tegid õige suured silmad. Näidake, palun, passe. Kus on Rootsi viisa? Ja nii edasi. Asi ähvardas võtta päris karmi pöörde. Kui nad oleksid kogu oma võimutäiust kasutanud, oleks ilmselt kerge olnud korraldada meile kõigile nii Soome kui Rootsi viisa keeld tüki ajaks. Aga minul seisis kahe kuu pärast ees reis Rootsi, Varbergi sõpruskoori juurde. Viisataotlust polnud veel sisse antud. Ja mis veelgi hullem, reis pidi kulgema läbi Soome. Ka mõnel teiselgi meie seltskonnast oli uusi reisiplaaned...

Tahaks uskuda, et on olemas head inimesed ja natuke vähem head inimesed, ja siis õige pisut inimesi, kes on halvad. Need Soome piirivalvurid kuulusid õnneks esimesse kategooriasse. Natuke aega meie passe uurinud ja tundub, et isegi omavahel muianud, andsid nad passid tagasi, karmi hoiatusega: „Ärge enam nii tehke!” Olimegi õnnelikult tagasi Soome pinnal, kus meil oli seaduslik

alus viibida. Käitusime loomulikult rumalasti, et silla all pikalt peatusime, aga noh, kust neid teravaid elamusi siis ikka saab, kui ise ei korralda.

Peagi oli aeg asuda pikale tagasiteele lõunasse. Ärasõidupäeva hommik oli korraldatud nii, et võõrustajad ei pidanud meile pakkuma igahommikust „kahvia ja paahtoleipää“, vaid kõik olid kutsutud ühisele rikkalikule hommikusöögile ühte hotelli. Ja siis algas sõit, üle 700 kilomeetri, uuesti Perniösse. Seekord valisime teise tee, sisemaalt Jyväskylä ja Tampere kaudu. Teel tuli ette tõsist lume- ja lõrtsisadu, aga meie suvekuumidega Ladad püsisid õnneks kenasti teel. Viimane päev Perniös oli rohkem puhkepäeva moodi, ühe väikese laulmisega vanadekodus. Oli ka aega kohaliku kaubandusega lähemalt tutvuda, seda enam, et selleks ajaks oli enam-vähem selge reisi bilanss rahalises mõttes.

Laupäev, 4. aprill oli meie viimane päev Soome pinnal. Sõitsime Perniöst Helsingisse sellise arvestusega, et enne laevale suundumist seal veel pisut ringi vaadata. Eks meil mingi Helsingi kaart ju oli ja Ingmaril ka varasemad kogemused, aga kuidagi sattusime ikka kesklinnast ja sadamast mööda kuhugi Kallio kanti. Ja seal hakkas meie Lada 2104, see uuem, kuidagi imelikult perutama. Õigemini, ei tahtnud just nii äkiliselt kohalt võtta kui meie tahtsime. Jõudsime siiski õnnelikult Helsingi lõunasadamasse.

Oligi reis lõpukorral. Selle õnnetu Lada 2104-ga saime küll kuidagi laevale (mis oli seesama Corbiere) ja ilmselt ka Tallinnas laevalt maha — ei mäleta, et seal oleks mingeid ekstreemsituatsioone tekkinud. Aga tagasi Nõo kanti ta meid enam tuua ei suutnud. Vanem ja väsinum 2105 pidi noorema venna sleppi võtma. Kuna järelveetava auto mootor ei töötanud, siis ühtlustus selle sisetem-

peratuur õige pea välistemperatuuriga. Laev saabus Tallinna umbes keskööl ja ega ööl vastu 5. aprilli väljas just tavaliselt üleliia soe ei ole. Ja siis selgus veel üks üllatav asi: Tallinn–Tartu maantee raputas autosid kohutaval kombel. Olime selle kümne päevaga Soomes juba harjunud, et teed on siledad. Nüüd olime tagasi Eesti reaalsuses, mis alles hiljuti oli pääsenud nõukogude karu kohmakatest kallistustest.

Jäime reisiga igati rahule. Mõni kohalik ajalehtki Soomes võttis vaevaks meie kontsertidest kirjutada. Kui jõudsime pikalt põhja-turneelt tagasi Perniösse, ootas meid seal ees „Perniönseudun Lehti“, milles pikk lugu ja pilt möödunudreedesest kontserdist lukio söögisaalis. Huvitav, et seal nimetati meid Elva ansambliks — sest Elva on Perniö sõpruslinn ja Ingmar töötas Elvas. Liminka piirkonna lehes „Rantalakeus“ aga olime *mieskuoro Nööstä* (Nõo oli arusaadavalt soomlaste jaoks liiga keeruline nimi, sest sisaldab mingit tundmatut tähte) — Liminka on Nõo sõprusvald. Hakavuore kirikus Põhja-Helsingis aga pidas mõni meid hoopis Jõelähtme ansambliks.

Selle Soome-sõidu muljed settisid veel tükk aega tagantjärele ja olid kindlasti üheks stiimuliks jätkata meestelaulu Nõos. Ehk on neil oluline osa selleski, et meie ansambel on peaaegu samas koosseisus koos püsinud ja tähistab käesoleval aastal oma 20. aastapäeva. Selle aja jooksul on arvukate Eestis esinemiste kõrval olnud reise veelkord Soome (selles mina ei osalenud), Rootsi, Läti, Venemaale, Saksamaale, Kanadasse, USA-sse, aga see esimene välisreis on ikka jäänud teatud mõttes kõige elamuslikumaks, mille juhtumisi ja ütlemissi me praegugi vahel meenutame.

KROONIKA

♦ 16. märtsil toimus Elva kirikus rahvusvaheline naiste palvepäev. Osales ka meie koguduse esindus.

♦ 21. märtsil kogunesid Laatre Vabaajakeskuses EELK Valga praostkonna laste- ja muusikatöötajad, sh meie koguduse esindajad. Kuulati Türi-külalise Tiina Murga tutvustust Timo Lige „Vanaisa piiblitlugudest“ ning pandi paika plaanid järgmisteks laste- ja muusikaüritusteks.

♦ 23. märtsil külastas kirikut Nõo Põhikooli sõpruskooli esindus Saksamaalt Aachenist. Nad kuulasid õp Jaansoni kirikututvustust ja vaatasid Nõod ültal kirikutornist.

♦ 07. aprillil peeti kirikus Taizé-õhtu üle pika aja ilma selle traditsiooni algataja Katre Kruuseta, kes siirdus aastaks Hollandisse töötama ja õppima. Varasemalt teisipäevaselt ajalt nihutati palvus kolmapäevale, kuid säilitati kellaaeg 19.30 ja toimumissagedus — kuu esimesel ja kolmandal kolmapäeval. 07. aprilli õhtul ja järgnevatel kordadel on Taizé-õhtuid külastanud kaaskristlased Puhjast, Otepäält, Tartust jm. Ka Katre on alati oma mõtetes meiega, sest saadab Hollandist e-postiga igaks korraks palvuse kava.

♦ 09. ja 10. aprillil pidas Nõo kiriku meesansambel oma 20. aastapäeva kontserte, vastavalt Tartu Jaani kirikus ja Nõo kodukirikus. Kontserdid läksid meeleolukalt, ka publikut oli omajagu. 10. aprilli Nõo-kontserdile järgnes ka pidulik vastuvõtt Nõo kultuurimaja saalis. Suur tänu kõigile osalejaile ja toetajaile!

♦ 18. aprillil pärast jumalateenistust külastas rühm koguduse liikmeid Kambja kihelkonnas asuvat Krüüdneri palvemaja. Lahkeks reisijuhiks oli EELK Kambja koguduse õpetaja Kristjan Luhamets. Palvemajaga tutvudes sai kinnitust asjaolu, et meie kirikus arvata-vasti juba 1950. aastatest alates kantsli kõrval seisnud väike altar pärineb just Krüüdneri palvemajast. On piisavalt alust arvata, et selle palvemaja tegevuse lõpetamisel nõukogude võimu poolt tõi tollane Kambja koguduse hooldajaõpetaja Harald Tammur altari Nõo

Meie koguduse rahvas koos õp Kristjan Luhametsaga Krüüdneri palvemaja ees. Foto: TOIVO PÕLD

kirikusse hoiule. Nüüd soovib Kambja kogudus altarit näha oma kaudu ülesehitatud kirikus ja meie koguduse nõukogu on naaberkoguduse soovi heaks kiitnud.

♦ 24. aprillil toimus Puhja kirikus Aleksander Lätte 150. sünniaastapäevale pühendatud kontsert, mille kava sarnanes selle aasta 12. jaanuaril meie kirikus peetud samateemalise kontserdi omaga. Meie kogudust esindas Puhjas Nõo kiriku meesansambel lauluga ja õp Mart Jaanson päevakohase ettekandega.

♦ 30. aprillil toimus Laguja koolimajas meie koguduse Luke pühapäevakooli ja EELK Otepää koguduse Laguja pühapäevakooli ühine maituli. Üritus läks hästi korda!

♦ 04. mail avati Nõo koduloomuuseumi saalis Nõo kiriku meesansambli 20. sünnipäevale pühendatud näitus. Meesansambli esindus tänas lauluga näituse koostajaid Kai Toomi ja samal päeval oma sünnipäeva tähistanud Aet Sulet. Ansambli poolt andis näituse valmimiseks suure panuse ansambli oma mees Ingmar Laasimer. Näitus on avatud 16. juunini teisipäevast reedeni kell 10–17 ja laupäeval kell 10–14.

♦ 07. mail peeti Lukel Marju Libliku kodus selle hooaja viimane

EELK Valga praostkonna omad ja külalismsuusikud Puhja kirikus laste laulupäeval esinemishoos. Foto: TIIT KUUSEMAA

pühapäevakoolitund. Õpetajad Imbi Tanilsoo ja Marju Liblik koos lastevanematest abilistega on teinud väga suurt tööd: hoidnud kooli lahti igal reedel ja õpetanud paljusid lapsi käima Jumala teedel.

♦ 08. mail võttis meie koguduse segakoor koos teiste Tartu- ja Valgamaa kooridega osa juunis Tartus toimuva EELK vaimuliku laulupeo eelproovist, mis toimus Puhja Seltsimajas.

♦ 09. mail Emadepäeva perejumalateenistusel esinesid meie kirikus noored ja vanad: meie koguduse pühapäevakoolilapsed ja Meeri Seltsimaja naisansambel.

♦ 10. mail sai 96-aastaseks üks meie koguduse eakamaid liikmeid Maimu Piir, kes elab Nõos ja näeb oma vanusele vaatamata väga hea ja elurõõmus välja. Palju õnne ja Jumala hoidmist Sulle, Maimu!

♦ 12. mai õhtul külastasid meie kirikut Tartu lastekunstikooli liikmed. Nad kuulasid õp Jaanson kirikututvustust ja vaatasid Nõo ümbrust kirikutornist.

♦ 16. mail kogunesid EELK Valga praostkonna koguduste ja EELK Risti koguduse esindajad Sangaste külalislahkes pastoraadis, et panna paika traditsioonilise Soontaga lastelaagri (sel aastal 06.–08.07.10) kava. Osales ka meie koguduse esindus.

♦ 22. mail toimus Puhja kirikus EELK Valga praostkonna laste laulupäev. Meie kogudusest osales 7 laululast, pühapäevakooliõpetaja Imbi Tanilsoo ja Marju Liblik, lapsevanem Silvi Liblik ja õp Mart Jaanson. Vaatamata sääskederohkusele õnnestus laulupäev väga hästi. Ja nagu ütles praost Vallo Ehasalu, on ka sääsed kellelegi õnnistuseks, nimelt lindudele. Rõõmustagem koos nendega!

♦ 1. nelipäha jumalateenistusel 23. mail oli Nõo kirikus palju muusikat. Esinesid meie koguduse segakoor ja noor kitarrisolist Jaagup Kuusemaa Puhjast.

♦ 25. mail Nõgiarj ja 28. mail Nõos peeti selle hooaja viimased

Pühapäevakoolitund Marju Libliku kodus Lukel. Foto: MART JAANSON

piiblitunnid. Meeri Seltsimaja piiblitunni-hooaeg lõppes meeleoluka külapeoga seltsimajas Taevaminemispühäl, 13. mail. Külaaseme piiblitunnid lõpevad selleks kevadeks jumalateenistusega Kalju Õlleku talus 04. juunil.

JUMALATEENISTUSED JA MUUD KOGUDUSE ÜRITUSED

Ehkki alljärgnevas kavas on jumalateenistused paigas, võib ürituste osas tulla muutusi ja lisandusi. Jälgigem siis teateid nii Nõo Valla Lehes kui kirikus. Aga lõpuks ütleb ju apostel: "Kui Issand tahab ja me veel elame, siis teeme seda või teist." (Jk 4:15)

JUUNI 2010

R, 04. kl 13.00 Jumalateenistus Külaaseme külas. Armulaud.
P, 06. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
11.–13. EELK kirikupäev ja laulupidu „Mu mano tulge, latse” Tartus.
R, 11. kl 12.15 Nõo kiriku meesansambel esineb Tartu Jaani kirikus.
L, 12. kl 15.00 Nõo kiriku meesansambel esineb Tartu Raekoja platsil.
P, 13. kl 11.00 Jumalateenistus. Laulab Peterburi eestlaste segakoor Kaja.
T, 15. kl 19.00 Martin Lipu päev kirikus: 130 aastat Martin Lipu kirikutöö algusest. Nõo kiriku meesansambli uue CD „Nõo Lipp” esitlus.
P, 20. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
E, 21. Bussiekskursioon Riiga (koos EELK Tartu Peetri kogudusega).
P, 27. kl 11.00 Surnuaiapäeva jumalateenistus Nõo kalmistul.

JUULI 2010

P, 04. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud. Jutlustab emeritõpetaja Berliinist Winfried Schloth.
06.–08. EELK Valga praostkonna lastelaager Soontagal.
L, 10. kl 18.00 Kuldleerilaste koosviibimine kirikus.
P, 11. kl 11.00 Kuldleeripüha jumalateenistus. Armulaud.
P, 18. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 25. kl 11.00 Jumalateenistus.

TAIZE-PALVUSED kuu esimesel ja kolmandal teisipäeval kell 19.30 kirikus.
 ÕPETAJA VASTUVÕTUAEG kiriku käärkambris kolmapäeval ja reedel kl 9.30–11.30.

AUGUST 2010

P, 01. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 08. kl 11.00 Jumalateenistus.

EELK NÕO KOGUDUSE KUULUTUSNÄDAL 2010*

E, 9. kl 18.00 Jumalateenistus. Jutlustab EELK Valga koguduse õpetaja Allan Taruste.
T, 10. kl 18.00 Koguduse nimepäeva jumalateenistus. Armulaud. „Väikese altari lahkumispidu”. Jutlustab EELK Kambja koguduse õpetaja Kristjan Luhamets. Laulab ansambel Omnibus (dirigent Kärri Toomeos-Orglaan).
K, 11. kl 18.00 Kontsert. Esinevad Elke Unt (orel), Vanemuise ooperisolistid Karmen Puis (sopran) ja Atlan Karp (bariton). Kavas eesti heliloojate psalmimuusika.
N, 12. kl 18.00 Kontsert. Esineb ansambel Triskele. Kavas eesti rahvakoraalseaded.
R, 13. kl 18.00 Kontsert. Kava täpsustamisel.
L, 14. kl 20.30 kirikuaia Nõo näiteringi ja EELK Nõo koguduse ühisprojekt „Keiser Nõos”.

* Kuulutusunädala kavasasse võib tulla muutusi. Jälgige reklaami.

P, 15. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 22. kl 11.00 Jumalateenistus.
P, 22. kl 19.00 Kontsert sarjast „Con-taktid” kirikus. Esinevad Lande Lampe-Kits (flööt) ja Vanemuise keelpillikvartett. Kavas Mozart, Piazzolla jt.
P, 29. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.

MAETUD

Aino Suigusaar	06.03.10	Nõo kalmistu
Enno Juust	27.03.10	Nõo kalmistu
Helju Lilleallik	03.04.10	Nõo kalmistu
Leida Zeisik	11.05.10	Nõo kalmistu
Ülo Hein	23.05.10	Nõo kalmistu

EELK Nõo KOGUDUSSE ÜLE TULNUD

Imbi Tanilsoo	EELK Otepää kogudusest
Tarmo Tanilsoo	EELK Otepää kogudusest

TEATED

♦ 11.–13. juunil 2010 toimub Tartus EELK suurüritus — Kirikupäev ja vaimulik laulupidu „Mu mano tulge, latse”. Laulupeol osalevad ka meie koguduse segakoor, Nõo kiriku meesansambel ja pühapäevakooli laululapsed. Laulupeorongkäik algab laupäeval, 12. juunil kell 15.30 Tartu Toomemäel, laulupeokontsert aga kell 17.00 laululaval.

Kolme päeva jooksul toimub ka suur noortefestival (vt <http://www.jape.ee/>) ja palju muid üritusi, vt <http://www.eelk.ee/kirikupaev2010/>.

♦ 21. juunil toimub meie koguduse ja EELK Tartu Peetri koguduse ühisekskursioon Riiga. Väljasõit on kell 7.00 Tartu Peetri kiriku eest, seejärel sõidab buss läbi ka Nõost. Kui olete huvitatud, palun võtke ühendust õp Jaansoniga — ehk leidub veel vabu kohti.

♦ 29. juunist kuni 28. augustini on meie kogudus võtnud kohustuse osaleda üle-eestilises projektis „Teeliste kirikud”. See tähendab, et peame hoidma oma kiriku ukseid avatuna teisipäevast reedeni kell 10–15 ja laupäeval kell 11–15. Kallid koguduseliikmed, kui soovite selle projekti heaks oma panuse anda ja mõnel päeval kirikuvalves olla, siis palun

teatage oma soovist õp Jaansonile.

♦ Pühapäeval, 11. juulil kell 11.00 toimub meie kirikus kuldleeripüha jumalateenistus. Oodatud on kõik, kes said 1960. aastal kas Nõo või mõnes muus koguduses leeriõnnistuse. Traditsiooniline kuldleerilaste koosviibimine kirikus toimub laupäeval, 10. juulil kell 18.00. Palun andke enda või oma sugulaste-tuttavate osalemissoovist õp Jaansonile aegsasti teada.

♦ 22. augustil kell 19.00 toimub meie kirikus kontsert sarjast „Con-taktid”. Esineb flötist Lande Lampe-Kits koos Vanemuise keelpillikvarteti. Kavas W. A. Mozarti, A. Piazzolla jt heliloojate muusika.

♦ Liikmeannetus 2010. aasta eest (summa vastavalt annetaja soovile) saab teha nii sularahas koguduse kantsleis kiriku käärkambris kui ka pangaülekandega (EELK Nõo koguduse a/a nr 101 520 060 910 03 SEB pangas, selgitus: „(Nimi) liikmeannetus 2010. aasta eest.”). Neil, kes soovivad oma liikmeannetuselt 2011. aastal tulumaksu tagasi saada, palume pangaülekande juurde märkida ka oma isikukood, mille teatame vajalikul ajal maksuametile. Kes ülekandega annetajaist soovib tava-pärast maksedokument, palun võtke kaasa oma pangaülekande väljavõte ja tulge koguduse kantsleisse.

SÜNNIPÄEVAD

PALJU ÕNNE JA JUMALA ÕNNISTUST TEILE KÕIGILE!

JUUNI

Maire Jakobson	Voika	02.06.	58
Pille Park	Külitse	02.06.	26
Aino Rebane	Luke	03.06.	80
Margus Tilga	Rapla	03.06.	54
Eleri Visnapuu	Aiamaa	03.06.	36
Eva Kuslap	Nõo	05.06.	24
Maili Klassen	Tartu	07.06.	31
Liidia Aruväli	Nõo	08.06.	58
Elliada Peensalu	Nõo	09.06.	87
Feliks Kraak	Ulila	12.06.	87
Anne Urb	Tallinn	12.06.	53
Kalju Toss	Haage	13.06.	72
Jaan Aruväli	Nõo	15.06.	52
Helgo Terav	Väike-Maarja	15.06.	87
Helgi Kangro	Luke	18.06.	75
Nelli Pello	Tartu	18.06.	26
Heino Laius	Meeri	19.06.	79
Rasmus Pöld	Tartu	20.06.	31
Inger Kraav	Nõo	21.06.	69
Veiko Klassen	Tartu	22.06.	34
Virge Arru	Rõhu	23.06.	27
Eino Paurson	Metsalaane	24.06.	89
Helle-Maia Sonn	Meeri	26.06.	67
Aliide Savisaar	Nõo	27.06.	88
Juhan Tobro	Metsalaane	30.06.	63

JUULI

Hele-Mall Kuusik	Keeri	01.07.	77
Uno Lainemäe	Tartu	01.07.	72
Aino Sorgsepp	Elva	01.07.	80
Hiie Viigipuu	Melliste	02.07.	39
Elli Kork	Tartu	03.07.	75

Helle-Kai Kruus	Tallinn	04.07.	64
Silvi Liblik	Luke	07.07.	34
Leita Liivak	Luke	07.07.	73
Katre Kruuse	Nõo	09.07.	25
Maie-Liia Lall	Nõo	09.07.	73
Rein Soidla	Meeri	09.07.	56
Julius Pau	Voika	10.07.	24
Eda Jagomann	Tartu	11.07.	31
Arno Unt	Vahesaare	11.07.	78
Maia Plado	Vellavere	12.07.	77
Olga Mägi	Voika	15.07.	93
Tiiu Praakle	Tigase	16.07.	72
Kerli Räisa	Illi	18.07.	33
Jaan Saal	Meeri	20.07.	73
Paul Trei	Meeri	21.07.	55
Jane Mägi	Nõo	22.07.	27
Helmi Rätsep	Elva	23.07.	75
Kalju Õllek	Külaaseme	23.07.	77
Varje Arru	Rõhu	24.07.	55
Virve Erm	Nõo	25.07.	73
Viktor Mondonen	Voika	27.07.	72
Evi Loskit	Tartu	29.07.	77
Taimi Mörd	Nõo	29.07.	69
Liidia Soidla	Meeri	29.07.	55
Kalmer Prost	Elva	30.07.	38
Margus Maal	Nõgiaru	31.07.	41

AUGUST

Riita Irv	Vasalemma	01.08.	37
Jakob Laius	Meeri	01.08.	77
Helmi Rähni	Elva	02.08.	71
Hille Kaupmees	Külaaseme	04.08.	71
Virve Kellamäe	Järiste	04.08.	75

Siiri-Liisi Läänesaar	Tartu	06.08.	30
Juulius Rähni	Elva	06.08.	83
Rait Kivimets	Keila	07.08.	38
Eha Näkki	Luke	07.08.	71
Laurits Leedjärv	Tõravere	09.08.	50
Tiina Prost	Elva	09.08.	36
Elsa Saag	Tartu	09.08.	82
Anne Saal	Meeri	09.08.	70
Ester Jääskeläinen	Kuopio	12.08.	41
Maret Lukk	Rahinge	13.08.	80
Nele Reial	Tartu	13.08.	24
Virve Brett	Nõo	14.08.	83
Elvi Kokk	Nõgiaru	14.08.	76
Koidula Kütt	Nõo	14.08.	71
Taime Pöld	Elva	14.08.	55
Tea Kivimaa	Nõo	18.08.	53
Ilme Saal	Meeri	18.08.	81
Adelheid Paas	Tartu	20.08.	89
Rasmus Rekand	Tartu	20.08.	32
Ilmar Sild	Elva	20.08.	77
Endla Kõrts	Karijärve	21.08.	87
Meelis Saal	Tartu	21.08.	47
Leili Padar	Tartu	22.08.	76
Jaan Pau	Voika	23.08.	69
Hilma-Marsella Uutma	Tartu	23.08.	77
Moonika Mehin		24.08.	27
Piret Suur	Uuta	26.08.	38
Leili Zeiger	Elva	26.08.	79
Salme Valdmaa	Elva	26.08.	68
Sinaida Lints	Tartu	27.08.	77
Rauno Ilves	Tartu	28.08.	21
Silver Soidla	Meeri	30.08.	30

KONTAKT

EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus

Reg nr 80210421, a/a nr 101 520 060 910 03 SEB pangas
Tartu mnt 2, 61601 Nõo, Tartumaa. Tel 745 5195.
Veebilehekülg <http://www.eelk.ee/noo>

JUHATUSE ESIMEES Madis Kanarbik, tel 504 6570

KOGUDUSE ÕPETAJA Mart Jaanson, tel 749 3344 (kodus),
5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee

KIRIKUVANEM Toivo Saal, tel 745 5120 (kodus)

ORGANISTID

Agnes Laasimer (koorijuht), tel 528 4166
Margit Keeman, tel 5615 3207

PÜHAPÄEVAKOOLI ÕPETAJAD

Imbi Tanilsoo, tel 525 6607
Marju Liblik, tel 5837 7550